

Către: AM PTJ/OI PTJ

Ref: Clarificare privind aplicabilitatea Hotărârii Guvernului nr. 264/2003 la proiectele finanțate prin Programul Tranziție Justă.

Stimate doamne/stimați domni,

Pe data de 21 august 2025, prin e-mail, unii beneficiari au primit de la OI PTJ o informare respectiv: "Vă informăm că la plata/decontarea cheltuielilor proiectului PTJ incluse în cererile transmise către OIPTJ pentru plata/decontarea cheltuielilor proiectului, veți ține cont de prevederile HG 264/ 13.03.2003 și anexelor sale privind stabilirea acțiunilor și categoriilor de cheltuieli, procedurilor și limitelor pentru efectuarea de plăți în avans din fonduri publice."

Prin prezenta adresă, dorim să supunem atenției dumneavoastră o serie de clarificări juridice referitoare la aplicabilitatea HG 264/2003 în ceea ce privește mecanismul plăților în avans în cadrul proiectelor finanțate prin Programul Tranziție Justă.

În primul rând, trebuie observat că HG 264/2003 reprezintă un act normativ cu caracter general, adoptat într-un context diferit și având ca obiectiv reglementarea modalităților de acordare a avansurilor din fonduri publice către instituții și entități finanțate de la bugetul de stat. Acest cadru normativ are un caracter subsidiar și se aplică numai în măsura în care nu există norme speciale care reglementează o anumită categorie de fonduri sau programe.

În cazul Programului Tranziție Justă, situația este fundamental diferită, întrucât cadrul normativ specific pentru gestionarea financiară a fondurilor europene 2021-2027 este deja instituit prin OUG 133/2021, cu modificările și completările ulterioare, precum și prin normele metodologice aferente, aprobate prin HG 829/2022. Aceste acte normative consacră în mod expres mecanismul financiar aplicabil, inclusiv regimul cererilor de plată și al avansurilor, iar aceste dispoziții sunt reflectate și în Ghidul solicitantului, document parte integrantă a contractului de finanțare.

Din interpretarea sistematică a acestui cadru reiese fără echivoc faptul că Programul Tranziție Justă este guvernat de norme speciale, care înlătură aplicabilitatea normelor generale. Principiul juridic specialia generalibus derogant consacră supremația reglementării speciale asupra reglementării generale. Prin urmare, în materia gestionării fondurilor europene și a plăților efectuate în cadrul PTJ, prevederile OUG nr. 133/2021 și ale HG nr. 829/2022 prevalează asupra celor cuprinse în HG nr. 264/2003.

Mai mult decât atât, contractul de finanțare, încheiat între beneficiari și Autoritatea de Management, are forță obligatorie pentru ambele părți și stabilește cadrul juridic în care se derulează proiectele.

Conform principiului consacrat de art. 1270 din Codul civil, convențiile legal încheiate au putere de lege între părțile contractante. Prin urmare, obligațiile beneficiarilor nu pot fi modificate unilateral printr-o simplă adresă administrativă. O astfel de adresă nu are valoare normativă, ci reprezintă cel mult o opinie a instituției emitente, fără a putea produce efecte juridice care să modifice obligațiile asumate prin contract.

Este deosebit de important să subliniem că schimbarea regulilor „în timpul jocului” prin introducerea unor condiții suplimentare sau total diferite care nu existau la momentul semnării contractului de finanțare afectează grav principiul securității juridice și al încrederii legitime. Aceste principii sunt consacrate atât în dreptul național, cât și în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. Beneficiarii fondurilor europene trebuie să se poată baza pe normele și condițiile aplicabile la momentul contractării, iar modificarea ulterioară și unilaterală a acestora subminează încrederea și compromite stabilitatea raporturilor juridice.

Din această perspectivă, aplicarea HG 264/2003 în cadrul Programului Tranziție Justă, în paralel cu sau în contradicție cu legislația specială deja în vigoare, nu doar că este nejustificată, dar riscă să fie considerată abuzivă, cu atât mai mult cu cât HG 264/2003 nu este menționată și nu face parte din cadrul normativ aplicabil PTJ . Această abordare ar conduce la impunerea ABUZIVĂ a unor obligații suplimentare pentru beneficiari, obligații care nu sunt prevăzute nici de legea specială, nici de contractul de finanțare. Consecința practică imediată ar fi blocarea accesului la avansuri, împovărarea excesivă a IMM-urilor cu garanții bancare neprevăzute și, în cele din urmă, renunțarea la proiecte și rezilierea contractelor de finanțare. Efectele unor asemenea acțiuni sunt extrem de negative, majore, afectând atât mecanismul de implementare al programului, nivelul general de absorbție a fondurilor europene, cât și, mai ales, piața muncii, având în vedere că PTJ este conceput tocmai pentru a genera locuri de muncă durabile și a sprijini tranziția către investiții verzi.

În concluzie, considerăm că aplicarea HG 264/2003 la proiectele finanțate prin Programul Tranziție Justă este lipsită de temei legal și contrară principiilor de drept național și european. Cadrul normativ obligatoriu este reprezentat exclusiv de OUG 133/2021, HG 829/2022, Ghidul solicitantului și contractul de finanțare, care trebuie respectate atât de beneficiari, cât și de Autoritatea de Management. Orice interpretare contrară ar echivala cu o modificare unilaterală a regulilor, ceea ce este inadmisibil într-un stat de drept și într-un cadru european bazat pe predictibilitate și transparență.

Vă rugăm așadar să reanalizați poziția exprimată prin adresa menționată și să confirmați aplicabilitatea exclusivă a normelor speciale în materia gestionării financiare a proiectelor PTJ, pentru a asigura securitatea juridică a beneficiarilor și succesul implementării programului.

În concluzie, **reiterăm importanța unui răspuns urgent la solicitările transmise**, pentru a evita blocaje în procesul de pregătire a proiectelor și pentru a susține atingerea obiectivelor programului.

Vă stăm la dispoziție pentru orice clarificări suplimentare sau consultări cu privire la aspectele menționate mai sus.

Cu stimă,

Petre Luigi Luican

Președinte AMCOR

Verificat de către Comisia Profesională de Fonduri Europene (CPFE AMCOR)

Lucian Naum

Coordonator CPFE AMCOR

